

PEM 11335-2

51. 148

v 51. 148

Kontrolltöö nr. 17.

Kirjutam numbritega:

1) kakskümmend miljardit viis miljonit
viiskümmend viis 20 005 000 055.

2) 0,3 miljonit 200 000.

3) veerand miljardit 250 000 000 - - -

4) 3,5 miljardit 3 500 000 000.

5) kolmkümmend kaheksa kümnendikku.
3,8 - - -

6) kümme tallet kakskümmend kolm tu-
handendikku 10, 023. - - -

Kirjutam sõnadega, kuidas ~~kuudas~~ lae-
takse arve:

7) 7 000 040 050 - seitse miljardit nelikümmend
tuhat viiskümmend.

8) 205 003 - kakssada viis tuhat kolm.

9) 4,056 - neli koma viiskümmend kuus tuhandendikku.

10) 3,004 - kolm koma neli tuhandendikku.

11) Arvus 4 505 on neli väärtust III kohal . sada . korda suurem, kui I .

12) Arvus 8 352 on kahe väärtuse väiksem 8 väärtusest. 4 000 - - - korda.

13) I-gas positiiv kriipsutun alla võrdused nimed;

$$13) \begin{array}{r} 2500 \\ 2050 \\ \hline 25 \\ 2005 \end{array}$$

$$14) \begin{array}{r} 3806 \\ 3086 \\ \hline 3260 \\ 336 \end{array}$$

$$15) \begin{array}{r} 48 \\ 180 \\ \hline 150 \\ 15 \end{array}$$

$$16) 150\ 800\text{ g} = 150\text{ kg } 800\text{ g}.$$

$$17) 75\ 740\text{ cm}^2 = 75\text{ m}^2 740\text{ cm}^2.$$

$$18) 56\ 490\text{ l} = 56\text{ hl } 90\text{ l}$$

$$19) 19\text{ m}^3 70\text{ l} = 19,070\text{ m}^3.$$

20) Üks koma kahe miinus kolm koma kolmkümmend on üks koma üheksa .

21) Ruudu ümbermõõt on 8,4 dm. Leiad ruudu pindala!

Lahendus.

$$\begin{array}{ll} 1) \text{ Ruudu külje pikkus} & 2) \text{ Ruudu pindala} \\ \text{on} & \text{on} \\ 8,4 : 4 = 2,1\text{ dm} & \begin{array}{r} 2,1 \cdot 2,1 \\ 420 \\ \hline 441 \end{array} \end{array}$$

22) Arvu, millega jagame nim. jagajaks.

23) Korrutis on 144, üks tegur on 24, teine tegur on kuu.

$$144 : 24 = 6$$

24). Lihtküliku pindala on 51 cm^2 , pik-
kus 75 mm . Laius on $6,7 \text{ cm}$ —

Lahendus.

1) Laius
on

$$\begin{array}{r} 510 : 75 = 6,7 \\ 510 : 75 = 6,7 \text{ cm} \\ -450 \\ \hline 600 \\ -600 \\ \hline \end{array}$$

Parandus.

$$75 \cdot 740 \text{ cm}^2 = 75 \text{ m} \cdot 740 \text{ cm}^2.$$

$$\begin{array}{r} 510 : 75 = \\ 510 : 75 = 6,8 \\ -450 \\ \hline 600 \\ -600 \\ \hline \end{array}$$

Rauda

28. IV 1939 a.

Kontrolltöö nr. 18.

$$1. 2,5 \text{ m} = 3 \text{ m } 50 \text{ cm}$$

$$2. 7,08 \text{ m} = 7 \text{ m } 8 \text{ cm}$$

$$3. 9,22 \text{ m} = 9 \text{ m } 22 \text{ cm}$$

$$\begin{array}{r} 4. 8^{10:10} \\ -7,05 \\ \hline 0,95 \end{array}$$

5) Lõuna valmistamiseks väeti:

$$2,5 \text{ kg jahu} \text{ a } 0,30 \text{ kr.}$$

$$1,75 \text{ kg suhkru} \text{ a } 0,48 \text{ kr.}$$

$$3 \text{ l piima} \text{ a } 0,14 \text{ kr.}$$

$$3,5 \text{ kg liha} \text{ a } 0,65 \text{ kr.}$$

ja maitseaineid $0,75 \text{ kr.}$ eest.

Kui palju maksis lõunaväike iga
le inimesele, kui inimesi oli 12?

Lahendus.

1) Jahu	2) Suhkur	3) Piim
maksis	maksis	maksis
$2,5 \cdot 0,30$	$1,75 \cdot 0,48$	$3 \cdot 0,14$
$0,75$	$0,84$	$0,42$
$+ 1,50$	$+ 1,40$	
$0,75 \cdot 12 \text{ kr.}$	$0,75 \text{ kr.}$	$0,84 \cdot 12 \text{ kr.}$

4). Lika maksis 3,5 · 0,65 = 2,28 kr.
 5). Terve lõuna maksis 0,75 + 0,84 + 0,42 = 2,28 kr.
 6). Ühele inimesele maksis lõuna 4,28 : 12 = 0,35 ≈ 0,36 kr.

9). 5 · 10 · 10 = 500
 1,99
 3,01
 7). 7,2
 -4,3
 2,9
 8). 1,2 · 10 · 10 = 120
 0,12
 11,88

9). Tööle sissetulekid aastar on 2500 kr.
 25% töölise palgadeks, $\frac{4}{5}$ inventari
 muretseniseks, $\frac{7}{10}$ remandikes 8% mak-
 sudeks, ülejäänud muredeks kuluv-
 deks. Kui suur on iga liigi välju-
 mine? Lühenduse.

1). Töölise palgadeks läks 0,01 · 2500 = 25
 25 · 25 = 500
 +1 25
 625 kr.
 2). Inventari muretseni-
 seks läks. 2500 : 5 = 500 kr.

3). Remandikes 4). Maksudeks läks.
 0,01 · 2500 = 25
 2500 : 10 = 250 kr. 8 · 25 = 200 kr.

~~7 · 250 = 1750 kr.~~
 nimetatud

5). Kuluvaid 6). Muud
 oli kuluker kuluvaid
 250
 500
 +1750
 2200
 3075
 1575 kr.
 oli
 2500
 -1575
 925 kr.

10). 1 ha - 35 a = 65 a
 1000
 -35
 65
 70000 3000
 25 150
 69975 2850

11). 7 ha - 25 m² = 69 975 m².

12). 3 kg - 150g = 2850 g.

13). Leian 8% 780-st!
 0,01 · 780 = 78
 8 · 78 = 624

14) Leian arvu, mille 6% on 396

$$396 : 6 = 66 \quad 100 \cdot 66 = 6600.$$

15) $8006 \cdot 4026$

$$\begin{array}{r} 32208000 \\ + 24156 \\ \hline 32232156 \end{array}$$

4-

(Kandsepp)

Parandus.

$$\begin{array}{r} 0,75 \\ 0,84 \\ 0,42 \\ + 2,28 \\ \hline 3,29 \\ \hline 5,04 \end{array} \quad \begin{array}{r} 5,04 : 12 = 0,42 \\ - 48 \\ \hline 24 \\ - 24 \\ \hline 0 \end{array} \quad \begin{array}{r} 1,2^{10} \\ 0,12 \\ \hline 1,08 \end{array}$$

$$0,01 \cdot 780 = 7,8$$

$$8 \cdot 7,8 = 62,4$$

Kontrolltöö nr. 19.

1) $4,6 \text{ ha} = 46000 \text{ m}^2$

2) $7,5 \text{ a} = 750 \text{ m}^2$

3) $5,4 \text{ t} = 5400 \text{ kg}$

4) $8,6 \text{ dm} = 860 \text{ mm}$

5) $2,8 \text{ m}^2 = 0,0028 \text{ ha}$

6) Enne maksa jahu eest 53 sent., s.e. 10% amast rahvast. Enne oli 5,30 lea raha.

Lahendus.

1) 1% Enne rahvast on $53 : 10 = 5,3$

2) 100% " " " $100 : 5,3 = 530 \text{ sent.}$

7) $7,25 : 0,005 = 1450$ 8) $6,4$ 9) $72,36 : 9 = 8,04$

$$\begin{array}{r} 10) 7,4^{10} \\ 0,74 \\ \hline 6,66 \end{array}$$

11). Rinde seen an 4,8 cm. Rinde
pindala an 23,04 cm².

Lahendus.

1). Rinde
pindala an

$$\begin{array}{r} 4,8 \cdot 4,8 \\ 1920 \\ + 384 \\ \hline 23,04 \text{ cm}^2 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 12). 6,4 \cdot 0,6 \\ 0,06 \\ \hline 6,36 \end{array} \quad \begin{array}{r} 13). 7,74 \\ 0,7 \\ \hline 7,04 \end{array} \quad \begin{array}{r} 14). 0,6 \cdot 0,12 \\ 0,072 \end{array}$$

15). 3,5 kg jahu maksab 1,96 kr. Kui pal-
ju ^{jahu} saab 1,12 kr. eest? 1,12 kr. eest saab 2.
kg jahu.

Lahendus.

$$\begin{array}{r} 1). 1 \text{ kg jahu} \\ \text{maksab} \\ 1,96 : 3,5 = \\ 0,56 : 3,5 = 0,56 \text{ kr.} \end{array} \quad \begin{array}{r} 2). 1,12 \text{ kr. eest} \\ \text{saab} \\ 1,12 : 0,56 = 2 \text{ kg} \\ \text{jahu.} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 16). 8007 \cdot 3416 \\ 27328000 \\ + 23912 \\ \hline 27351912 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 17). 846,25 : 2,7 = \\ 846,25 : 2,7 = 313,43 \\ \text{(täps. 0,01)} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 18). 46,25 : 12 = 3,85 \\ -36 \\ \hline 1025 \\ -96 \\ \hline 65 \\ -60 \\ \hline 5 \end{array} \quad \begin{array}{r} 19). 3 \text{ km} - 120 \text{ m} = 2880 \text{ m} \\ 3000 \\ -120 \\ \hline 2880 \end{array}$$

$$20). 6 \text{ m} - 12 \text{ cm} = 588 \text{ cm}$$

21). Ristküliku pindala an 35 cm².

Pikkus an 7 cm. Laius an 5 cm.

22). Leia 7% 600-st! 23). Leia 5%, mille

$$0,01 \cdot 600 = 6$$

$$7 \cdot 6 = 42$$

$$5\% \text{ an } 35!$$

$$35 : 5 = 7$$

$$100 \cdot 7 = 700.$$

24). $\frac{1}{5} 5 \text{ m} = 100 \text{ cm}$

25). $\frac{1}{3} 3 \text{ km} = 1000 \text{ m}$

5 J. Kaus

12. V 1939. a.

Kontrolltöö nr. 20

1). Kirjutam arv: kolmkümnend miljonit viissada tuhat neli 30.500.004.

2). Järgesta suuruse järele arvud 0,36; 0,3 ja 1,3 alates suurimaga.

0,3; 0,3; 0,36.

3). Järgesta suuruse järele arvud 0,24 ha; 260 a ja 250 m² alates väikseimaga. 250 m²; 260 a ja 0,24 ha.

4). Ümmarda kümnendikukudes (veaga mitte üle 0,05).

36,478! . 36,5 - - -

5). Kirjuta kümnendmurruuna 9%!

0,09.

6). Klumb nend on väiksem kas $\frac{2}{10}$ või 0,2? 0,2 on väiksem.

7). Ruumatu kaalumisel pandi ühe kaalukaussile 1 kg, teisele ruumatu, veel 10 g ja 3 ühegrammist kaalupannil, siis alid kaalud tasakaalus. Kui palju kaalub ruumatu?

Lahendus.

1). Ruumatu kaalub

$$\begin{array}{r} 1000 \\ - 12 \\ \hline 988 \end{array}$$

Vastus: ruumatu kaalub 988 g.

$$8). 2 + 5 : 0,5 + 0,1 \cdot 0,1 = 12,01$$

$$9). 50 : 0,5 = \frac{0,1 \cdot 0,1}{0,01} \frac{10}{0,01} = 12,01$$

9). Racunatus on 240 lhek. Hansuul on luetud $\frac{4}{5}$ racunatus. Miteu lhek. on neel lugeda?

Lahendus.

1). Hansuul 2). Lugeda
on luetud on neel
 $240 : 5 = 48$
 $4 \cdot 48 = 192$ lhek. $\frac{192}{48}$ lhek.

$$10). 52 \cdot 2908 = 151216$$

$$11). 704,7 : 81 = 87$$

$$12). 621,000 : 22 = 27000$$

13). Lahuta annude 0,7 ja 0,07 jagatisest samade annude korvutis!

$$0,70 : 0,07 = \frac{0,7 \cdot 0,07}{0,049} \frac{10 \cdot 10 \cdot 10}{8,951}$$

$$14). (1 - 0,05) : 0,01 = 95$$

$$15). 0,8^{10} \cdot 0,08 = 0,08$$

$$16). 8 - 0,7 \cdot 0,6 = 7,58$$

17). Paal paolest on veerand.

18). Leia 8% 850-st!

$$0,01 \cdot 850 = 8,5$$

$$8 \cdot 8,5 = 68,8$$

4-

Kandsepp

Parandus.

1,3; 0,36; 0,3

250 m²; 0,24 ha; 260 a.

621; 0,23

621000 : 23 = 27000

$$\begin{array}{r} -46 \\ 161 \\ -161 \\ \hline \end{array}$$

19. V 1939a.

Kontrolltöö nr. 21

1) Ena ostis 150g vorsti, mille kg hind oli 1,80 kr, 8 muna, mille paar maksis 12 snt, 30 suitsurönni kala 14 snt. kinnine, 250g rosinaid, mille 100 g maksis 0,16 kr ja 17 snt. eest pärmi. Kaupmees te-
gi emale 5% hinnakandust. Balt

ju pidi ena maksnud ostu eest.

Lahendus.

1) Vorst 2) Muna 3) Suitsu-
maksid maksid kalad maks-

$$\begin{array}{r} 180 + 150 \\ 15000 \\ 12000 \\ \hline 27000 \end{array} \quad \begin{array}{l} 8 \cdot 12 = 96 \text{ sid} \\ 12 : 2 = 6 \quad 3 \cdot 14 = 0,42 \text{ kr.} \\ 96 \\ -0 \\ \hline 1,02 \text{ kr.} \end{array}$$

180 : 100 = 18

18 : 2 = 9

$$\begin{array}{r} 18 \\ +9 \\ \hline 27 \text{ snt.} \end{array}$$

5) Kaup maksis 6) Ena maksis
ostu eest

$$\begin{array}{r} 0,27 \\ 1,02 \\ 0,42 \\ 0,4 \\ \hline 2,11 \end{array} \quad \begin{array}{l} 1\% \text{ on } 0,01 \cdot 2,11 = 0,0211 \\ 5\% \text{ " } 5 \cdot 0,0211 = 0,1055 \\ \hline 2,1311 \end{array}$$

2,28 kr.

~2,17 kr.

$$2) 3,6 - 0,2 \cdot 0,2 \cdot 0,2 = 3,592$$

$$\begin{array}{r} 0,2 \cdot 0,2 \\ 0,04 \end{array} \quad \begin{array}{r} 0,2 \cdot 0,04 \\ 0,008 \end{array} \quad \begin{array}{r} 3,6^{10-10} \\ 0,008 \\ \hline 3,592 \end{array}$$

$$2) 180 - 18,6 - 11,4 = 150$$

$$\begin{array}{r} 180^{10} \\ - 18,6 \\ \hline 161,4 \end{array} \quad \begin{array}{r} 161,4 \\ - 11,4 \\ \hline 150,0 \end{array}$$

4) Ennal kulurs või ostuks 5 kr. 40 sent,
mis oli $\frac{2}{3}$ tema rahvast. Kui palju
raha jäi tal järele?

Lahendus.

1) Ennal
oli

$$540 : 2 = 270$$

$$3 \cdot 270 = 810 \text{ kr.}$$

raha.

2) Tal jäi
järele.

$$811$$

$$- 5,4$$

$$2,7 \text{ kr. raha.}$$

$$\begin{array}{r} 3,62 \cdot 4,6 \\ 13800 \\ 2760 \\ + 92 \\ \hline 16,652 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 80,08 \cdot 700,7 \\ 56056000 \\ + 56056 \\ \hline 56112,056 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6 \cdot 1,32 : 4,2 = \\ 6,1,32 : 4,2 = 1,46 \\ - 22 \\ \hline 189 \\ - 168 \\ \hline 252 \\ - 252 \\ \hline \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6,20,06 : 7,8 = \\ 60,06 : 78 = 0,77 \\ 60,06 \\ - 546 \\ \hline 546 \\ - 546 \\ \hline \hline \end{array}$$

$$9) 3 + 4,8 : 0,2 + 24,36 : 0,4 = 87,9$$

$$\begin{array}{r} 4,8 : 0,2 = 24 \\ 48 : 2 = 24 \end{array} \quad \begin{array}{r} 24,36 : 0,4 = 60,9 \\ 243,6 : 4 = 60,9 \end{array} \quad \begin{array}{r} 24 \\ 60,9 \\ + 3 \\ \hline 87,9 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 10) 16,80 : 0,35 = \\ 1680 : 35 = 48 \\ - 140 \\ \hline 280 \\ - 280 \\ \hline \hline \end{array}$$

- 11) Halmmurga alus on 8,6 cm, kõrgus 6 cm. Arvuta pindala!

Lahendus.

- 1) Halmmurga pindala on
 $8,6 \cdot 6 = 51,6$ 2) $51,6 : 2 = 25,8 \text{ cm}^2$.

- 12) Arvuta tee ruumala kui ta pikkus on 6,3 m, laius 5,8 m, kõrgus 3 m.

Lahendus.

- 1) Tee ^{põrandala} pind - 2) Tee
ala on ruumala on
 $6,3 \cdot 5,8$ $3 \cdot 36,54 = 109,62 \text{ m}^3$.

$$\begin{array}{r} 6,3 \cdot 5,8 \\ 3480 \\ + 174 \\ \hline 36,54 \text{ m}^2 \end{array}$$

13) $16,1 \cdot 0 = \underline{\underline{16,1}}$

14) $4 \text{ m} = 0,004 \text{ km}$.

4-